

havainnut aihetta huomautuksiin. Tähän liittyy myös kysymys siitä, kuinka laajasti tavallisessa laissa voidaan uskoa norminantovaltaa asetuksen sekä valtioneuvoston ja ministeriön päätösten ulkopuolelle. Valiokunnan mielestä kirkon valtiosäännön mukainen erityisasema on tässä tapauksessa peruste sille, että kirkolliskokous saa ehdotetunlaisen laaja-alaisen norminantovaltan tämän itsehallintoyhteisön hallintoa ja toimintaa koskeissa asioissa (vrt. PeVL 1/1984 vp).

Valiokunta on tarkastellut lakiehdotuksen 23 luvun säännöksiä kurinpitomenettelystä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan kannalta. Tämä artikla turvaa jokaiselle oikeuden oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa ja puolueettomassa tuomioistuimessa silloin, kun päätetään hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tai häntä vastaan nostetusta rikossyytteestä.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja toimikunnan tähänastisen oikeuskäytännön pohjalta on arvioitavissa, että ehdotetut säännökset eivät ole ongelmallisia kyseisen sopimusmääräyksen valossa, koska kurinpitomenettelyn ei ole tulkittu kuuluvan 6 artiklan soveltamisalaan.

Lakiehdotuksen 25 luvun 14 § koskee poikkeusoloja. Ehdotukseen otettu tilannemäärittely ja valtioneuvoston toimivallan kuvaus, joiden vallitessa pykälän soveltamisedellytykset täyttyvät, ovat niin yleisluonteiset, että poikkeusolojen voitaisiin katsoa olevan käsillä muissakin tapauksissa kuin niissä, joita esityksen perusteluissa on nähtävästi tarkoitettu. Perusteluissa mainitaan valmiuslaki ja puolustustilalaki, mutta ehdotuksen mukaiset soveltamisedellytykset saataisivat täyttyä esimerkiksi myös valuuttalain, vientimaksulain, vientitalletuslain ja hintasulkulain tarkoittamissa tapauksissa.

Ehdotuksen mukaiset poikkeusvaltuudet merkitsevät toimivallan siirtoa kirkolliskokoukselta kirkkohallitukselle. Valiokunnan käsityk-

sen mukaan tällaiset valtuudet vaikuttavat taroituksenmukaisilta sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa valmiuslain tai puolustustilalain soveltaminen tulee kysymykseen. Toimivallan siirtämisen perusteet jäisivät kuitenkin liian epämääräisiksi ja laaja-alaisiksi, jos ne olisivat olemassa myös silloin, kun valtioneuvosto on jonkin muun valtuuslain nojalla oikeutettu poikkeuksellisiin toimiin. Valiokunnan mielestä onkin välttämätöntä, että 25 luvun 14 § voi tulla sovellettavaksi vain silloin, jos valtioneuvostolle on annettu oikeus poikkeustoimiin joko valmiuslain tai puolustustilalain nojalla.

Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan kirkkolain erityisen käsittelyjärjestyksen tarpeellisuus tulisi ottaa kokonaisuudessaan selvittäväksi. Kirkon aloitemonopolin ja valtiopäiväjärjestyksen 61 §:n säännösten ajanmukaisuutta on arvioitava. Nyt esillä olevan hallituksen esityksen käsittely on selvästi osoittanut sen tähän käsittelyjärjestykseen sisältyvän nurinkurisuu- den, ettei eduskunnassa voida tehdä kirkkolakiehdotukseen edes asiasisältöön vaikuttamattomia, esimerkiksi kirjoitusteknisiä parannuksia. Eduskunnan ainoat vaihtoehdot ovat lakiehdotuksen hyväksyminen sellaisenaan teknisine heikkouksineen tai koko laajan lakiehdotuksen hylkääminen.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että lakiehdotus voidaan hyväksyä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä, jos perustuslakivaliokunnan lakiehdotuksen 2 luvun 2 §:n 2 momentin valtiosäännön mukaisesta sisällöstä tekemä huomautus otetaan asianmukaisesti huomioon.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Niinistö, varapuheenjohtaja Alho, jäsenet Jansson, Kaarilahti,

M. Laukkanen, Moilanen, Nikula, Varpasuo, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö sekä varajäsen Komi.